

НАРЕДБА за специфичните изисквания за извършване на хранително банкиране и контрола върху тази дейност

Приета с ПМС № 26 от 1.02.2021 г., обн., ДВ, бр. 10 от 5.02.2021 г., в сила от 20.02.2021 г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определят:

1. специфичните изисквания за извършване на хранително банкиране;
2. осъществяването на контрол върху хранителното банкиране.

Раздел II Изисквания за извършване на хранително банкиране

Чл. 2. Обектите, в които се извършва хранително банкиране, трябва да отговарят на хигиенните изисквания на наредбата по чл. 7, ал. 5 от Закона за храните, Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните (ОВ, L 139 от 30 април 2004 г., специално българско издание: глава 13, том 44) и на Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход (ОВ, L 139 от 30 април 2004 г., специално българско издание: глава 3, том 56), когато е приложим.

Чл. 3. (1) Бизнес операторите по смисъла на чл. 9 от Закона за храните и операторите на хранителна банка прилагат изискванията за проследяване на дарените храни съгласно чл. 18 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ, L 31 от 1 февруари 2002 г., специално българско издание: глава 15, том 8).

(2) Операторът на хранителна банка съхранява документите, свързани с приемането и разпореждането с храните, дарени за него, за срок 5 години.

Чл. 4. При извършването на хранително банкиране операторът на хранителна банка получава безвъзмездно от бизнес операторите годни за човешка консумация храни.

Раздел III Изисквания към бизнес операторите

Чл. 5. Бизнес операторите, които са регистрирани или одобрени по реда на чл. 26 или 31 от Закона за храните, могат да даряват храни на операторите на хранителните банки.

Чл. 6. Бизнес операторите са отговорни за осигуряването на безопасността на храните по чл. 3 до момента на предоставянето им на оператора на хранителна банка.

Раздел IV Изисквания към операторите на хранителните банки

Чл. 7. (1) При получаване на храни операторът на хранителната банка извършва

най-малко:

1. проверка за съответствието им с придружаващите ги документи;
2. външен оглед на цялото количество дарена храна, когато това е възможно, или външен оглед на част от количеството дарена храна, което представлява негова представителна извадка;
3. проверка на условията на съхранение по време на транспортирането им;
4. други проверки по негова преценка с цел осигуряване на безопасна храна.

(2) При констатиране на несъответствия или при съмнение за безопасността на безвъзмездно предоставените храни операторът на хранителна банка писмено уведомява Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) и предприемат едно от следните действия:

1. отказва приемането или връща дарените храни;
2. насочва дарените храни към обекти за странични животински продукти, регистрирани по реда на чл. 229 или 259 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, или предава за последващо третиране на лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

(3) При връщането на пратката се спазват следните изисквания:

1. бизнес операторът или негов упълномощен представител представя на оператора на хранителна банка и на БАБХ писмено потвърждение за съгласието му да приеме пратката;
2. натоварването на дарената храна в транспортното средство се извършва в присъствието на служител от БАБХ;
3. дарената храна се транспортира от хранителната банка до обекта на бизнес оператора по начин, който гарантира недопускането на риск за общественото здраве и здравето на животните.

(4) При предприемане на действия по ал. 2, т. 2 операторът на хранителна банка предоставя документи на БАБХ, които удостоверяват, че храната е насочена към обект за странични животински продукти, регистриран по реда на чл. 229 или 259 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, или е предадена за последващо третиране на лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

(5) Действията по ал. 2, т. 2 са за сметка на бизнес оператора.

Чл. 8. След приемането на храните операторът на хранителна банка е отговорен за тяхната безопасност до момента на предоставянето им на нуждаещи се лица и на лица, предоставящи социални услуги.

Чл. 9. (1) Операторът на хранителна банка извършва сортиране на получените храни, които са съставени от множество единици, и отстранява тези, които са негодни за консумация от човека.

(2) При извършване на сортиране по ал. 1 негодните единици храни се насочват към обекти за странични животински продукти, регистрирани по реда на чл. 229 или 259 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, или се предават за последващо третиране на лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

Чл. 10. Операторите на хранителните банки са отговорни за предоставянето на информация за храните на нуждаещите се лица и на лица, предоставящи социални услуги, спазвайки изискванията на чл. 7 и 9 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейски парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на

Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ, L 304 от 22 ноември 2011 г.) наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 1169/2011".

Чл. 11. (1) Ежегодно в срок до 31 януари всеки оператор на хранителна банка представя на изпълнителния директор на БАБХ отчет за храните, дарени от него за предходната година на нуждаещи се лица и на лица, предоставящи социални услуги, описани по видове и количества.

(2) Отчетът по ал. 1 се предоставя в електронен формат (Excel) на официалната електронна поща на БАБХ и на хартиен носител чрез Областната дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) по местонахождение на оператора на хранителна банка.

(3) Формата на отчета по ал. 1 е по образец, утвърден със заповед на изпълнителния директор на БАБХ.

Раздел V

Изключения при извършване на хранително банкиране

Чл. 12. (1) Операторът на хранителна банка може да приема храни с изтекъл срок на минимална трайност ("най-добър до") от бизнес оператори при следните условия:

1. да е установено с протокол от лабораторно изпитване по показателите по чл. 19, т. 1, че храните са безопасни; изпитването трябва да е извършено в официална лаборатория, която отговаря на изискванията на чл. 51 от Закона за управление на агрохранителната верига (ЗУАХВ);

2. тяхното представяне да не е подвеждащо;

3. да са спазени инструкциите за съхранение на храните и опаковката им да не е повредена;

4. операторът на хранителна банка да е надлежно информиран, че храните са с изтекъл срок на минимална трайност съгласно чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1169/2011;

5. храните да са му предоставени в срок, в който бизнес операторът гарантира тяхната безопасност, което се доказва с протокол от лабораторно изпитване по т. 1.

(2) При писмено съгласие за прием на храни с изтекъл срок на минимална трайност операторът на хранителна банка няма право да предявява претенции към доставящия ги бизнес оператор.

(3) Даряването на храни по ал. 1 се извършва от бизнес операторите след получено разрешение от директора на съответната ОДБХ за всеки отделен случай преди доставянето им на оператора на хранителната банка.

(4) Лабораторното изпитване по ал. 1, т. 1 е за сметка на бизнес оператора.

Чл. 13. (1) Операторът на хранителна банка може да приема от бизнес оператори яйца от клас А след изтичането на 21-дневния срок от датата на снасянето им при следните условия:

1. яйцата да не са надвишили 28-дневния срок след снасянето, отбелязан на опаковката;

2. операторът на хранителна банка е писмено информиран, че яйцата са надвишили 21-дневния срок от датата на снасянето им съгласно чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1169/2011.

(2) При писмено съгласие за прием на яйца от клас А след изтичането на 21-дневния срок от датата на снасянето им операторът на хранителна банка няма право да предявява претенции към доставящия ги бизнес оператор.

Чл. 14. (1) Операторът на хранителна банка може да предостави храни с изтекъл срок на минимална трайност ("най-добър до") на нуждаещи се лица и на лица,

предоставящи социални услуги, при следните условия:

1. храните да са безопасни и тяхното представяне да не е подвеждащо;
2. да са спазени инструкциите за съхранение на храните и опаковката им да не е повредена;
3. нуждаещите се лица и лицата, предоставящи социални услуги, да са писмено информирани, че храните са с изтекъл срок на минимална трайност съгласно чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 и са безопасни за консумация при спазването на условията за съхранение и консумация по т. 4;
4. да разполага с процедури и/или спецификации, в които ясно и недвусмислено е разписано колко време след изтичането на срока на минимална трайност храната може да бъде предоставяна за последваща консумация на нуждаещи се лица и на лица, предоставящи социални услуги.

(2) При писмено съгласие за прием на храни с изтекъл срок на минимална трайност нуждаещите се лица и лицата, предоставящи социални услуги, нямат право да предявяват претенции към доставящия ги оператор на хранителна банка.

(3) Предоставянето по ал. 1 се извършва от оператора на хранителна банка след получено разрешение от директора на съответната ОДБХ за всеки отделен случай.

Чл. 15. (1) Операторът на хранителна банка може да предоставя яйца от клас А след изтичане на 21-дневния срок от датата на снасянето им на нуждаещи се лица и на лица, предоставящи социални услуги, при следните условия:

1. яйцата да не са надвишили 28-дневния срок от датата на снасянето им, отбелязан на опаковката;
2. нуждаещите се лица и лицата, предоставящи социални услуги, да са информирани писмено, че яйцата са надвишили 21-дневния срок от датата на снасянето им съгласно чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1169/2011;
3. нуждаещите се лица и лицата, предоставящи социални услуги, да са удостоверили писмено, че ще обработят яйцата при достатъчно висока температура, за да гарантират тяхната безопасност в рамките на 28-дневния срок от датата на снасянето им.

(2) При писмено съгласие за прием на яйца от клас А след изтичането на 21-дневния срок от датата на снасянето им нуждаещите се лица и лицата, предоставящи социални услуги, нямат право да предявяват претенции към доставящия ги оператор на хранителна банка.

(3) Предоставянето по ал. 1 се извършва от оператора на хранителна банка след получено разрешение от директора на съответната ОДБХ за всеки отделен случай.

Чл. 16. (1) В случаите по чл. 12, ал. 3, чл. 14, ал. 3 и чл. 15, ал. 3 операторът на хранителна банка предоставя на ОДБХ на територията, на която се намира обектът с храната с изтекъл срок на минимална трайност:

1. писмена информация за вида и количеството на храната и името на бизнес оператора, който я дарява;
2. копие от протокол за лабораторно изпитване по чл. 12, ал. 1, т. 1.

(2) Служители на ОДБХ по ал. 1, т. 1 извършват незабавно проверка на място за съответствие на предоставената от оператора на хранителната банка информация с наличните храни.

(3) Когато при проверката по ал. 2 се установи съответствие на предоставената информация с наличните храни, служителите, които са я извършили, представят на директора на ОДБХ становище със заключение, че е възможно храната да бъде дарена.

(4) Когато при проверката по ал. 2 се установи несъответствие на предоставената информация с наличните храни или част от тях, служителите, които са я извършили, представят на директора на ОДБХ становище със заключение, че не е възможно цялото количество храна или част от него да бъде дарено.

(5) Директорът на ОДБХ, след получаване на становището по ал. 3 или 4 писмено разрешава тя да бъде използвана за хранително банкиране или отказва да разреши използването на храната или част от нея.

(6) Всички действия по ал. 2 – 5 следва да бъдат извършени в срок до 2 дни от получаването на информацията по ал. 1.

Раздел VI

Хранително банкиране на иззети храни

Чл. 17. При извършване на своята дейност служителите на БАБХ изземват храни с разпореждане по чл. 25, ал. 1, т. 2 от ЗУАХВ съгласно чл. 138, параграф 2, буква "ж" от Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009 (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕО 89/662/ЕО, 90/425/ЕО, 91/496/ЕО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета Решение 92/438/ЕО на Съвета (ОВ, L 95 от 7 април 2017 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2017/625".

Чл. 18. (1) Българската агенция по безопасност на храните изземва храни по чл. 17 при следните условия:

1. бизнес операторът не е представил финансов или друг търговски документ, с който да докаже собствеността си върху храните;

2. храните произхождат от обект, който не е регистриран или одобрен по реда на чл. 26 или 31 от Закона за храните;

3. храните са транспортирани с превозно средство, което не е регистрирано по реда на чл. 50 от Закона за храните;

4. при непотърсени пратки храни от групите, посочени в заповед на министъра на финансите по чл. 5, ал. 1 от Наредба № Н-2 от 2014 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България и изискванията към фискалните контролни пунктове (обн., ДВ, бр. 10 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 13 от 2016 г.).

(2) Разпореждането за изземване на храни по чл. 17 може да се обжалва по реда на чл. 25, ал. 3 от ЗУАХВ.

Чл. 19. (1) Храните, иззети от БАБХ по чл. 17, могат да се предоставят на оператор на хранителна банка, когато:

1. тяхната безопасност е доказана с лабораторно изпитване най-малко по органолептични и микробиологични показатели, извършено в официални лаборатории, които отговарят на изискванията по чл. 51 от ЗУАХВ;

2. не са обект на всяка административнонаказателно или наказателно производство.

(2) Лабораторното изпитване по ал. 1, т. 1 е за сметка на БАБХ.

Раздел VII

Осъществяване на контрол върху хранителното банкиране

Чл. 20. Българската агенция по безопасност на храните осъществява контрол върху оператора на хранителна банка при извършване на всички дейности по хранително банкиране с цел да не се допусне дистрибуция на храни, които не са безопасни за човешка консумация, при спазване изискванията на чл. 137 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Чл. 21. При установяване на несъответствие при извършване на хранително банкиране инспекторите от БАБХ прилагат изискванията на чл. 138 от Регламент (ЕС) 2017/625 и налагат определената/определените санкция/санкции в административнонаказателните разпоредби от ЗУАХВ и/или от Закона за храните.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Оператор на хранителна банка" е лице по чл. 95, ал. 2 от Закона за храните.

2. "Хранително банкиране" е съвкупност от дейности по чл. 95, ал. 1 от Закона за храните.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 108 от Закона за храните и чл. 7а от Закона за нормативните актове.

§ 3. Изпълнението на наредбата се възлага на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

§ 4. Наредбата влиза в сила в 14-дневен срок от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".